

VAN EGY EMBER, AKI JÁR-KEL, nézdelődik. Figyel. És nem tesz többet, csak épp elmeséli, amit lát. Mindez banális lehetne, érdektelen. Ám Josef Winkler úgy lát, s amit lát, úgy írja meg, hogy nagy, nagyon nagy irodalom lesz belőle. Ennyi volna a titok.

A fiatalon az osztrák heimatot (hazát, otthont) gyalázó, annak önértelmezéséül szolgáló mítoszokat, képeket és toposzokat aláaknázó, fel- és kifordító Winkler legutóbbi nagy, érett műveiben a megfigyelés, a pontos leírás, a festői plaszticitás nyelvi formába öntésével képes a mindennapok felülete mögül előtárnai az élet legelementárisabb, legszorongatóbb, ám közben, épp gazdagságukál fogva megemelően gyönyörű rétegeit: burjánzó élet és enyészet, esztelen vágyakozás, önkívületbe hajló pillanatnyi beteljesülés és a mindezt keretbe foglaló, ám épp ezáltal megélhetővé tevő halál. Nem ismerek írót (legfeljebb Georges Bataille-t), aki Winklerhez mérhető érzékletességgel volna képes megmutatni, mint jár kéz a kézben testi vágy és rettegés, delejes jelenlét és pusztulás.

A 2001-es *Natura morta*. Eine römische Novelle elbeszélője egy buddhista szerzetes most-hoz horgonyzó figyelmével pásztázza a római utcákat, s főleg a Piazza Vittorio Emanuele zöldség- és húspiacát. A cím a németalföldi csendéletek ikonográfiáját idézi ugyan, az emberi lét felkavaró mélységeibe betekintést nyújtó írásfestmény azonban inkább Breughel, meg Hieronymus Bosch iszonytatóan gyönyörű világát teremti meg.

Valaki jár-kel és nézdelődik. Meglátja, megmutatja és írásával újra is teremti a világ legapróbb részleteiben is egyszerre esztétikai és erotikus szerkezetét. Tökéletes figyelem, tökéletes alázat a dolgok milyensége iránt, másrészt pedig a legmagasabb fokú művészi szervezethez.

Ennyi, ennyi is volna a titok.

LÁNYI DÁNIEL

JOSEF WINKLER

Natura morta

RÓMAI NOVELLA
(részlet)

PÁR SZEM HAMVAS BARACKKAL meg egy csokor vörös rekettyével szaladt egy idősebb férfi egy mozgáskorlátozott, a Stazione Termini metróállomás bejárata felé bicegő nő után, akinek áttetsző nejlonzacskójában a *Cronaca vera* lapult mindenféle friss zöldségfélék között, átnyújtotta neki a virágot, és azt kiáltotta a meglepetten hátraforduló, a rekettyecsokrot átvevő nőnek: „Auguri e tante belle cose!” A nő megköszönte a figyelmességet, mielőtt a barackos zacskójával, a vörös rekettyecsokkal, meg a *Cronaca vera* szenvedélyes és boldogtalan szerelmi

történeteivel, gyilkossági és öngyilkossági történeteivel óvatosan lecsoszogott a metróállomás lépcsőjén. A metró mozgólépcsője előtt koszlott koldus kuporgott, kezében kartondoboz fedele *Ho fame! Non ho una casa!* felirattal. Csupasz lábánál nagy méretű szentkép Guido Renitől, amelyen Mihály arkangyal épp lesújt kardjával a pokol tornácán heverő, Pamphilj bíboros, a későbbi X. Innocent pápa arcvonásait viselő démonra. A szentkép mellett, amelyen néhány gyűrött bankjegy hevert, gyertya pislákoló piros műanyag tálkában. A metró mozgólépcsőjén végigguruló három gránátalma egyike szétpattant, piros gránátalmamagok szóródtak szanaszét a beton lépcsőfokokon. A metróaluljáró virágüzlete előtt csoportba verődve álldogáló, tarka-barka ruhákba öltözött, római háztartásokban cselédkedő, ismerősöknél meghúzódó és állandó lakcímmel még nem rendelkező szómáliai nők között egy férfi osztott szét egy vastag köteg arab feliratos levelet. Egy fekete hajú, körülbelül tizenhat esztendőes fiú, hosszú, csaknem szeplős orcáit seprő szempillákkal és nyakában ezüst kereszttel, fennhangon olvasta a metróállomás falára rótt firkát: *Luisa ama Remo. Ti voglio bene da morire!*

A metróban egy férfi üdvözlésképpen megcsókolt egy nőt, és tenyerével többször megpaskolta a térde kalácsát, miközben a nő ökölbe szorított jobb kezével a combját ütögette. Nem sokkal ezután, mielőtt a férfi a következő megállónál kiszállt a kocsiból, megcsókolta a nő ökölbe szorított kezét, és „Auguri!”-val búcsúzott tőle. Csonttá aszott, foncsoros üvegű napszemüveget viselő és fekete legyezővel hadonászó nagyanyja mellett gyengeelméjű, felső ajkán serkenő bajuszkát viselő fiú ült előrebicsakló fejjel. Rögtön a sliccéhez kapott, hogy ellenőrizze, fel van-e húzva a zipzár, amikor észrevette, hogy egy férfi a csípőjét bámulja. Jobb csuklóján karkötőt hordott Róma színeivel, rajta hímezett *Roma* felirat. Jobb mutatóujjával megtapogatta egyik lyukas zápfogát, és rózsaszín Labellóval kente be ajkait. A fiú feje fölött egy tűzoltókészüléken fekete filettollfelirat: *L'Aids nel mondo, il Lazio in Italia!*

A fekete hajú, tizenhat esztendőes fiú, akinek hosszú szempillái csaknem orcáit separték, ezüst keresztet viselt a nyakában és hűgával utazott a metróon a Piazza Vittorio Emanuele piacára, fehér kutyakölyköt szorított magához egy lóhúst reklámozó plakát alatt. A plakát bal felén a *Ho scelto la carne equina, perché i bambini ne vatto matti* felirat állt egy gyermekére aggódó pillantást vető anya képe felett. A plakát jobb felén felemelt mutatóujjú orvos, fölötte a felirat: *Consiglio la carne equina, perché contiene ferro in misura quasi doppio delle altre carni.* Ahogy egy fiatal, szoláriumozott, aranyozott ékszerekkel telezsúfolt nő újabb és újabb, egy esztendőes ikreket ábrázoló fényképet húzott elő egy borítékból, mindig felsóhajtott halkán, és elfintorította az orrát. Mielőtt a Piazza Vittoriót kiszállt, kinyújtotta mind a tíz ujját, és megszemlélte a gyűrűit. Kis méretű, finom, vörös bőrből készült aktatáskát szorongató férfi szállt ki a metrókocsiból egy serdülő marokkói fiúval, és feltűnés nélkül, pár lépéssel a fiú mögött fölment a Piazza Vittorio Emanuele mozgólépcsőjén.

EGY JOBB KEZÉN FEHÉR SEBÉSZKESZTYŰT, balján két vastag aranygyűrűt, csuklóján arany karóráát viselő macellaio a Piazza Vittorióon kettétört egy már előzőleg bárdal széthasított, megnyízott birkafejet, kiszedte a koponyából az agyvelőt, és a két féltékét gondosan egymás mellé helyezte egy vízjeles, rózsaszín zsírpapírra. A birkakoponya jobb szemüregének ezüstösen csillogó csontján – a kiszedett szemgolyók már a hulladék hús között heverték – ibolyakék árnyalatokban csillogó légy szaladgált. A vérfoltos henteskabát mellényzsebéből piros díszzsebkendő kandikált elő. A hentes becsomagolta a birka agyvelejét, és nejlonzacskóba téve átnyújtotta egy néger nőnek. Egy véres fejével lefelé henteskampóra akasztott bárány kibelezett gyomrából friss rozmaringágak meredeztek, mellette az aranypapírba csomagolt csokipatkóra piros női harisnyakötőt csomózott valaki. Drótra erősített műanyag napkorong díszelgett egy birkafej szemüregében, amely egy halom sárga, csinos alakzatba rendezett, rozmaringágakkal díszített csirkecomb tetején hevert. Egy fiatal hentessegéd előrehajtott fejjel – nyakcsigolyáján jókora májfolt látszott –, szája bal sarkában az igyekezettől kilógó nyelvvel válogatás nélkül gyömszölte vissza a szívet, a tüdőt, a lépet meg a veséket egy kibelezett nyúlba, aztán visszatette az állatot a vércsepekkel telespiccelt eladóvitrinbe. Egy kulcsomó mellett átszúrt állkapcsú, véres, fekete kecskefej lógott ívelt, fekete szarvakkal.

Egy kis cigánygyerek – anyja még fiatal cigányasszony – sörösüveget emelt ajkához, és nagyokat kortyolt belőle. Az ifjú anya jobb alkarján rózsaszín melltartók, eladásra kínált áru. Csakhamar egész csapat nő sereglett köréje a rózsaszín melltartók méretét és rugalmasságát megvizsgáló. Aztán véres kezű hentesek léptek oda, és kíváncsian, aprókat füttyentve és a fehéreneműt kommentálva bámultak át a nők válla fölött. Egy másik fiatal cigányasszony – nyúl-szájának résén két aranyfog villant elő felső fogsorából – kicsit megemelte a jobb mellét, és mellbimbóját gyermeke szájába dugta, akinek szemhéja teljesen letapadt a gennytől. Véres késeikkel hadonászva és egymást kölcsönösen felhergelve kiáltották ki a vigyorgó hentesek standról standra haladva egyre hangosabban hol katolikus litániák hanghordozásával a marha- és sertéshúsuk árát, hol futballszurkoló-kórusok hanghordozásával a bárány-, birka- és pulykahúsuk árát. Csak egy báránykoponya nyelve és véres állcsúca látszott ki egy nejlon bevásárlószatyorból. A nő, aki megvette, lerakta terhét, hogy kicsit megpihenjen, aztán ismét felvette a táskát a kikandikáló báránykoponya-állcsúccsal, és továbbment a standok között a szárnyashús-kínálat felé.

„VUOLE UN CHILO DI TACCHINO per 2500 Lire”, rikkantotta a fiatal, szűk, vérfoltos farmernadrágot viselő szárnyashúskereskedő, „forza, andiamo forza!” Aztán újabb „forza!” kiáltással hátralepett, és böllérékét közvetlenül a lába előtt a padlóba vágta. A penge remegve állt meg a fában. Miközben pulykacím két ragasztott a megnyízott combokra, a fiatalember lehajtott fejjel odakiáltott egy több kiló

tacchinót kérő, feketébe öltözött, jobb csuklóján fekete rózsafüzért viselő apácának: „Prego, Madonna!” *Pollo diavolo* – így nevezte az eladásra kínált, feltrancsírozott csirkehúst, amelyet véres, élénkvrös, széles kakastaréjokkal garnírozott. A keskeny és jóval kisebb, sötétvrös hegyű tyúktarajok között, amelyek megnyűzött csirkecombok és csirkemellek tetején heverték, frissen zöldellő rozmaringág díszítette a húst. Egy ezüsttálcán liba hullája hevert – *L'anitra muta* – csőrén véres lyukakkal, pulykaszívekkel garnírozva.

A földön hajsampont áruló cigányasszony ült – alkarján szív alakú, kék tetoválás – a többi fiatal, gyermekeikkel épp pihenőt tartó cigányasszony között. A sárga tojássampont magasba emelve eladásra kínáló cigányasszony ölében keresztben hevert a gyereke, feje anyja combjáról bukott alá. A standnál megállt egy nő az apró termetű, kopaszra borotvált szukájával, a kutya tacsó-pincsi keverék. A szukának csak a fülén meg a farkán maradt meg egy-egy szőrcsomó, még az emlőit is simára borotválták. A fiatal csirkehús-kereskedő a kulcsontjával meg a felhúzott vállával szorította arcához és füléhez a telefonkagylót, és miközben beszélt, lecsapta egy élő, tágra nyílt csőrrel maga elé bámuló tyúk fejét. A vérző koponyát a többi földön heverő tyúkfej és tyúkláb közé hajította. Egy ki-belezett tyúk hasába a többi hentes legnagyobb derűtségére, széles vigyorral egy marék cseresznyét gyömöszölt.

Egy friss tojással megrakott fűzfavesszőkosár szegélyét kék ibolyavirág díszítette. A fehér tojást és élő tyúkot áruló kofa egy nagy üvegedény pereméhez koccantotta a félig törött és megroppant tojásokat, és a sárgájukat cuppanva ejtette bele a tojásfehérjével és tojássárgájával már félig telt edénybe. Két élő, barna tyúkot fektetett a hátára a mérlegen – a négy sárga, görcsösen verdeső, hosszú és mocskos körmű tyúkláb a levegőbe meredt –, aztán a szárnyuk alatt megragadta, dobozba dugta, és egy fiatal indiai férfinak adta őket. Egy fiatal cigányasszony élő naposcsibét vett, és az állat hangját utánózva újra meg újra végigsimított a csibe sárga csőrével épp szopó kisgyermeke arcán, akinek fekete szeme és fátyolos tekintete volt.

A drogfüggő, élő állatokkal kereskedő árus standja mellett, közvetlenül a rács mögé zárt fehér galambok és tengerimalacok előtt ült az öreg, fogatlan, fél szemére vak rughettaárusnő, akinek a jobb kezén már csak a hüvelyk- meg a középső ujjja volt meg. Roncsolt kezével magasba emelt egy-egy köteget, és újra meg újra elkiáltotta magát: „Signora, vuole rughetta?” Bal kézfejen tetoválás, fekete kereszt. A két kék paradicsommadár szakadatlanul tipegett a kalitkában fel-alá az egyik farúdtól a másikig, egy beteg amazonaspapagáj pedig meredten bámulta az ugyanabban a kalitkában raboskodó, már csaknem teljesen csupasza, magvakat csipegető törpetyúkokat. Fiatal, ugyancsak kalitkában tartott, hollószénfekete kacsák csipegették egy felvágott dinnye pirosuló húsát. Egy öt éves fiúnak meg egy tízéves lánynak – anyjuk épp csirkehúst vásárolt – hatalmas, piros vízipisztolya volt. Mielőtt elindultak, a fiú odakiáltott az anyjának: „Aspetti!”, az-

zal többször egymás után nyitott szájához emelte a pisztoly csövét és meghúzta a ravaszt. Szájából még akkor is csorgott a víz, végig az állán, amikor felpattant a biciklijére.

EGY FEKETE FÁTYLAT viselő apáca több, uborkával, kajszibarackkal és hagymával teletömött nejlonzacskót tartott az egyik kezében, a másikkal pedig két nagy méretű, nejlonba csomagolt barbibabát szorított a melléhez. Megállt a paradicsom-árusnál, akinek nyakában zsinóron lógott a kése, lerakta a babákat egy fadobozra, és kért pár kiló fürtös paradicsomot. Egy öreg, feketébe öltözött, a földön kuporgó cigányasszony felfordított, fekete esernyőbe pakolta eladásra kínált ruhadarabjait. Amikor egy tizenhat esztendőes cigánylány néhány piros szívekkel telenyomatott boxeralsót húzott elő egy nagy köteg fehérnemű közül, aztán az öccse kezébe nyomta őket, és vállánál lökdösve noszogatta a fiút, hogy standról standra járva próbálja meg eladni az árut, a gyerek elfintorította az arcát. Egy nő nyitott jutazsák előtt térdelve levendulát szemezett a száráról, és kék színű, lyukacsos műanyagzsákocskákba csomagolta az erős illatot árasztó, szárított virágokat. A földön száraz, fehér és vörös hagymahéjat kavart a szél. Egy fehér és világosbarna hagymahéjon ácsorgó, pénzt számláló cigányasszony panaszosan feljajdult, amikor egy cigánygyerek játék közben élesre gyűrött colásdobozt rúgott a jobb bokájának. Télikabátban és kalapban – a hőmérséklet jóval harminc fok fölött volt – járt egy öreg arab standról standra öt szál celofánba csomagolt rózsával, és megpróbálta eladni őket a piacozóknak meg a kereskedőknek. A sárgarépát meg krumplit áruló kofa keresztet vetett narancssárga nejlonkesztyűjében, amikor szentképeket árusító, szakállas szerzetes haladt el a standja előtt hosszú, barna csuhában. Egy öreg, feketébe öltözött cigányasszony nekiajándékozott egy inget, amelyre amúgy se akadt vevő, a nápolyi piaci muzsikusnak, aki kezében sörösdobozzal, kántálva és koldulva járta a piacot. A nápolyi dalnok erősen szőrös alkarja kígyómotívumokkal meg nyilakkal volt teletetoválva, szakállas arca rákvörös. A zöldségesstandoknál, néhány elhajított, de még csaknem újszerű ruhadarab között talált egy zakót, amelyet – egy autó oldalablakát tükörnek használva – felpróbált. Régi, kék melegítőfelsőjét otthagya a halomba hányt ruhák között, és sörét kortyolgatva továbbállt a standok során.

LUIGIT, A HALASSTAND CAPOJÁT, aki kora hajnalban egy fiumicinoi nagykereskedésbe járt friss halat meg tengeri állatokat vásárolni, a kollégái *principé*-nek szólították. Pólóján egy rák felett kék betűs felirat: *Damino Rosci. Pesce fresco. Piazza Vittorio*. A kövér, borostás arcú, transzvesztitákról áradozó halárus, akinek sziürke pólójára egy magasba emelt kezű szörfös képe alá a *Hawaii* felirat volt nyomtatva, a *Frocio* becenévre hallgatott. Folyton azzal hengegett, hogyan szedett fel transzvesztitákat a Piazza dei Cinquecentón meg a Piazza della Repubblica, és hogyan vitte el őket autóján a Villa Borghese parkjába. A ko-

paszra borotvált, fiatal halárust, aki csak olyankor tartózkodott a standon, ha épp nem ült valamelyik római börtönben, a többiek *náci-skin*-nek szólították. Végül a Damino halasstandon dolgozott még egy fügeárusnő tizenhat esztendő fia is, az asszony vasárnaponként a Vatikán kapui előtt a kertjében termelt friss, zöld fügét árulta a seregestől érkező turistáknak és zarándokoknak. A fiú, akit kollégái *Piccoletto*-nak szólítottak, és akinek hosszú, csaknem orcáit seprő szempillái voltak, keresztet viselt a nyakában vékony aranyláncon. Arcát teljesen elborította a rengeteg szeplő. Jobb csuklóján több színes, apró műanyagcumi fityegett.

„Signori, buon giorno!” rikkantotta Piccoletto, „un chilo di salmone originale, soltano dieci mila Lire!”, és közben nyálka- és halvérszagú, a szegélyük alatt tintahaltól megfeketedett körmeit rágcsálta. A fiú, akin térdig érő, zöld halászcsizma és fehér póló volt – rajta a Rolling Stones –, borvösös kopoltyúja alá nyúlva fölkapott egy több kilós lazacot, és egy régi mérlegre fektette. Jobb lábának meztelen combján végigcsorgott a rozsdabarna halepe. Nyitott szájjal, az erőlködéstől kinyújtott nyelvvel vágta fel a hal hasát egy kicsi, éles, kissé hajlított pengéjű késsel, szakavatott mozdulatokkal kiemelte a belső szerveket, aztán a kibelezett halat vízjeles, fehér zsírpapírba csomagolta. Egy vödörből vizet loccsantott a vágódeszkára, hogy leöblítse a maradék belsőséget. Piccoletto római tájszólásban mesélte el, hogy tegnap, a szabadnapján felült a Vespájára, és elment a tengerhez Lapslázoliba, ahol feketébe öltözött apácát látott a parton, aki meztelen mongoloid gyerekeket strandoltatott. Az egyik mongoloid gyerek szőke hajánál fogva felkapott egy barbibabát, és azzal ment be fürödni. Egy mozgáskorlátozott asszony – valószínűtlenül vékony lábakkal, de hatalmas felsőtesttel – négykézláb mászott ki a tengerből a forró homokon kiterített fürdőlepedőjére. Melle a hullámok taraját, aztán a fehér, forró homokot súrolta.

Bangladesi és Sri Lanka-i férfiak járták végig a halasstandokat. Bic-öngyújtókat és fokhagymafüzéreket árultak, meg az idei nyár amulettjeit, színes műanyagcumikat a legkülönbébb méreteken. Boszniai háborús menekültek kínáltak eladásra használt fényképezőgépeket, orosz babákat, zöld játéktankokat, régi szappant meg hamisított ikonokat. Egy fiatal, szerbhorvátul beszélő férfi egy pár sebészkesztyűt próbált rászózni a halak árát kikiáltó, hosszú, fekete szempillájú, szeplős arcú fiúra. Egy öreg, botra támaszkodó, feketébe öltözött cigányasszony, akinek foghíjas szájából néhány aranyfog villant elő, megállt a standok között, és az első kortyot a földre öntötte nyitott sörösüvegéből, mielőtt ajkához emelte a palack nyakát. Sétabot volt nála aranyozott lófej-fogantyúval, azt kínálgatta a halárusoknak. Nem a tíz-tizenöt használt szemüveget, hanem a kislányát árulva súgta oda egy cigányasszony egy ijedten kitérő férfi járókelőnek: „Quanto mi dai!”

Se haraszt, se moszat nem fedte az öt apró, tíz-húsz centiméter hosszú, fehér hungarocell-koporsóba fektetett fiatal, szürke cápát – bőrük durva, akár a rás-poly. Egy méh rászopta magát a fehér, nyálkás tintahalkarikákra, egy kardhal

napfénytől ezüstösen csillogó szemüregében zöldeskék árnyaltokban játszó, kövér légy szaladgált. Egy púpos nő a halak kopoltyúja alá nyúlkaált mutatoujjának hosszú, zöldre lakkozott körmével, hogy megnézzé, elég frissek-e. Egy veréb nehézkesen a kagylósstand bádogtetejére telepedett, csőrében nagy darab fehér halhús, a súlya kitette saját testsúlyának legalább egyharmadát, aztán még tovább repült, egy pínia ágára ült le a Piazza Vittorio parkjában, és csak ott kezdett neki a falatozásnak. Miután egy apáca – arca csupa szemölcs – összeválogatott egy csomó apró kagylót és átadta a bankjegyet az ifjú Piccolettónak, a csipője körül viselt fehér kötél vége rátekeredett egy nyálkás tintahal nyakára. A fiatal halasfiú nem sokat törődött vele, az apácát mégis kínosan érinthette a dolog, ahogy ráncigálta kifelé a kötelét a tintahalakkal teli hungarocelldobozból.

A PIACI BÁRBAN, nem messze a halasstandoktól, magas, karcsú néger támaszkodott a pultnak hosszú, barna-fehér színű csuhában – nyakában az afrikai kontinenst formázó függő az olasz trikolor színeivel –, és a presszókávét kavargatta. A pultos feje felett egy polcon három szív alakú bonbonosdoboz hevert vörös bársonybevonattal. Az egyik doboz mellett piros játékautó, egy Ferrari, papírmasnival átkötözve, amelybe műanyag ibolyaszálakat tűzött valaki. A műanyag ibolyákat ibolyaillatú sprayvel kezelték, a Ferrari vezetőülésén összenyomódott, a piros papírjából félig kifolyt, szív alakú bonbon. A bonbonosdoboztól balra egy szentképen a Szűzanya kék szőlőfürtöt nyújtott a Kisjézusnak. A szentkép alatt, egy beépített hangszórós naptáron mulatt női fej volt látható, a nő minduntalan, hol halkabban, hol hangosabban azt suttogetta: „Café do Brasil”, ha a jókedvű pultos megnyomott egy gombot, hogy megmutassa játékszerét vihogó és szórazott beszélgetésbe merült vendégeinek, a vértől maszatos henteseknek és halkereskedőknek, akik a munkaszünet idején cappuccinóval, borral és grappával oltották a szomjukat. A beépített hangszórós naptárlap alatt imádkozó apáca térdelt egy kereszt előtt, a magasból két szárnyas angyalfej vigyázta. A bonbonosdoboztól jobbra, ugyanazon a polcon aranyozott, kékesrózsaszínben pompázó Szűzmária-szobor állt, imára kulcsolt kezének ujjhegyei fölött alázatosan félrehajtott fejjel és álmodozó pillantással bámult egy doboz Mon-Chérit.

Egyre jobban kigúvadó, üregeikből már-már kiguruló szemekkel harapdált a pultos egy tonhalas tramezzinót a porcelánmadonna alatt, fogójával jégkockát vett elő a hűtődobozból, a jégkockát előbb folyó víz alá tartotta, aztán beledobta egy már odakészített colába. A colagépen újra meg újra elektromos jelzőfény vilant, ahogy a pultos megnyomta a készülék gombját, és a barnálló folyadék pezsegve a csillogó pohárba csorgott. A pultos apró műanyagpohárban forrón gőzölgő presszókávét nyújtott át egy teljesen koszlott, büdös, *Team Skul* feliratú fekete pólót viselő éhenkórásznak, aki nem léphetett be a bárba, hanem az ajtó előtt kellett várakoznia. A *Team* és *Skul* szavak között fehér halálfej díszelgett a fekete pólón. A pultos előbb csak kézmozdulatokkal próbálta elhessegetni a kis

néger gyereket, de amikor az tovább csapkodta tenyerével a bár kirakatüvegét, a barista előjött a pult mögül, és fülénél fogva ráncigálta el a sivalkodó fiút a bártól a szemközti húsosstand felé. „Questa borsa per mare! Quanto mi dai!” kiáltott be egy műbórtáskát áruló fiatal cigányasszony a piaci bárba, a feléje forduló, preszszókávét, cappuccinót, grappát és bort szürcsölgető, jóízű beszélgetésbe merült hentesek és halkereskedők tömegébe. „Café do Brasil” suttogta ismét a mulatt női fej.

EGY MÁR ELSÖTÉTÍTETT, kitakarított hentesüzlet eladóvitrinjén két hatalmas marhaszív hevert még, a hentesfiú – még mielőtt a kitakarított standok körül máris ott ólalkodó macskák felfigyeltek volna rájuk – kék zsírpapírba csomagolta és a bukósisakja mellé rakta őket, amelyet kék színű, szárnyas halálfej díszített. Egy férfi kiselejtezett tyúkszíveket szedegetett műanyagdobozba a szemére hajított belek, csirkelábak és kakasfejek közül, szépen sorba rakva, mint a bonbont, és mindig megfordított egy-egy darabot – a szív szélesebbik felét fölfelé, az elkeskenyedő végét lefelé –, ha valamelyiket történetesen fordítva rakta be. Némelyik tyúkszívre faforgács tapadt, ezeket megköpdöste, aztán zsebkendőjével letörölgette. Egy boszniai háborús menekült levágott tyúkok maradványait öntötte át nejlonszákba egy fekete műanyagvödörből, aztán keresztet vetett, és megcsókolta az ujjá hegyét.

Két faforgáccsal teleragadt, véres fülű disznófej hevert egy nagy szemetes-kukában birkafejek, csirkelábak, csirkefejek, colás- és sörösdobozok között. Egy cigányasszony – egyik karján földimogyorót rágcsáló kisgyermeke – a másik, szabad kezével elhajított csirkefejeket, csirkelábakat meg szárnyasbelsőseget szedegetett egy szemétkosárból a nejlonszákjába. Amikor a kék nejlonszak már félig volt, és az asszony épp egy szomorú pofájú, fekete, véres kecskefejet vett a kezébe, hogy alaposabban szemügyre vegye – a kecskefejen ívelt, fekete szarvak –, a Sri Lanka-i húskereskedő rákiáltott: „Basta! Basta!”, és visszatetett vele a hulladékos ládába néhány csirkenyakat meg csirkelábat, amelyek a turkálás és átpakolás közben leestek a földre. Egy körülbelül ötven esztendőes férfi, akinek haját kék női nejlonharsnya szorította le – lábai között hatalmas daganat –, arcát pedig félig eltakarták szakállának szókés tincsei, kilószám válogatta két nejlonszákba a hulladék húst. Cipőben és zokniban, ahogy volt, odaállt a kúthoz, és mikiegeres órájára pillantva – Pluto másodpercmutató képében keringett a számlap körül – vizet csorgatott a bokájára. Kövér, lecsúszott kinézetű nő tolt csirkefejeket, csirkelábakat, fehér borjúlábakat, tüdőket, veséket, hulladék belsőseget egy régi, lehasznált, műanyagponyvával kibélelt babakocsiban. A szövetből készült, banán alakú kulcstartón autókulcsát csörgetve – hóna alá csapva a rózsaszín *Gazzetta dello Sport* – „Ciao ragazzi” kiáltással búcsúzott egy macellaio a többi, még standjaikon takarító és rendezkedő húskereskedőktől. Mikor a halasstandokon is véget ért a takarítás és rendrakás, feltűnt Piccoletto a Vespáján, és végig-

robogott a standok között – a moped slusskulcsán apró, sárga műanyagcumi –, áthajtott rothadó zöldségeken és gyümölcsökön, romlott déligyümölcsökön, csirkekenyakakon és csirkeszíveken, sárga kakaslábakon, szétronsolt, oszlásnak indult tüdőlebenyeken, nevetve kikerülte a szanaszét heverő, megnyízott birkafejeket, íves kanyart vett a fekete szarvú, véres kecskefejeknél, és hangos kacagással dőcögött át a birkafarkakon, amelyeknek szőrébe beleragadt a birkaszar. A kirakataik üvegét nedves kendőkkel súroló húskereskedők felkapták fejüket, és érdeklődve tekintettek a Vespáján nevetgélve ide-oda kanyargó, a standok között végigrobogó fiatal kolléga után. „Ci sono tutti bambini!” kiáltotta egy cigányasszony, amikor egy standja előtt épp a szanaszét heverő belsőségeket félresöpörni igyekvő birkahúskereskedő el akart kergetni egy trombitát fújó cigánygyereket, aztán mégis keményen állon ragadta a fiút, és lekevert egy pofont az ugyancsak hangosan trombitáló lányának, mielőtt a két, továbbra is rettenthetetlenül trombitáló cigánygyerek leszaladt a Piazza Vittorio metróállomásának lépcsőjén.

KURDI IMRE fordítása

